

Obsah

Předmluva ke druhému vydání	V
O autorovi	VII
Seznam použitých zkratk	XVII
I. Obecná část. Institucionální právo	1
1. Historie a perspektivy	3
1.1 Myšlenka sjednocené Evropy před 2. světovou válkou	3
1.2 Komunitární Evropa (1952–1992)	3
1.3 Vytvoření Evropské unie	7
1.4 Perspektivy	7
1.5 Jiné formy evropské integrace	8
2. Základy Evropské unie	12
2.1 Nadstátnost – nová metoda integrace	12
2.2 Právní subjektivita	14
2.2.1 Právní subjektivita Společenství	14
2.2.2 Právní subjektivita EU	15
2.3 Členství	15
2.3.1 Přistoupení	16
2.3.2 Vystoupení a vyloučení	17
2.3.3 Pozastavení práv	17
2.4 Předsednictví	17
2.5 Symboly	17
2.6 Občanství EU	18
3. Orgány Společenství a Evropské unie	20
3.1 Evropská rada	21
3.1.1 Složení	21
3.1.2 Fungování a pravomoci	21
3.2 Rada Evropské unie	22
3.2.1 Složení	22
3.2.2 Fungování	23
3.2.3 Pravomoci	25
3.3 Evropská komise	26
3.3.1 Složení	26
3.3.2 Fungování	27
3.3.3 Pravomoci	27
3.4 Evropský parlament	28
3.4.1 Složení	28
3.4.2 Statut poslanců EP	30
3.4.3 Fungování	31

3.4.4	Pravomoci	32
3.4.5	Vztah EP k národním parlamentům	33
3.5	Evropský ombudsman – veřejný ochránce práv	34
3.6	Evropský soudní dvůr	34
3.7	Účetní dvůr	34
3.8	Evropský inspektor osobních údajů	34
3.9	Hospodářský a sociální výbor	35
3.10	Výbor regionů	35
3.11	Výbor zaměstnanosti	35
3.12	Finanční orgány	36
3.13	Interinstitucionální pomocné orgány	36
3.14	Subsidiární decentralizované orgány – agentury	36
3.15	Transparentnost a přístup k dokumentům	37
3.16	Jazyky	38
3.17	Personál	39
3.18	Výsady a imunity	40
3.19	Rozpočet	41
3.19.1	Příjmy rozpočtu EU	41
3.19.2	Výdaje rozpočtu EU	41
3.19.3	Rozpočtové pravomoci	41
4.	Pojem, povaha a působnost evropského práva	43
4.1	Pojem	43
4.2	Povaha	43
4.2.1	Povaha komunitárního práva	43
4.2.2	Povaha práva II. a III. pilíře SEU	44
4.3	Předmět evropského práva	45
4.3.1	Cíle a nástroje k jejich dosažení	45
4.3.2	Svěřené pravomoci a jejich výkon	46
4.3.3	Druhy pravomocí podle způsobu jejich přidělení	51
4.3.4	Konkrétní vymezení pravomocí	52
4.3.5	Vztah pravomocí I., II. a III. pilíře	53
4.3.6	Diferenciace a úzká spolupráce	54
4.3.7	Komunitarizace	54
4.4	Osobní působnost	55
4.4.1	EU, Společenství a jejich orgány	55
4.4.2	Členské státy a jejich orgány	55
4.4.3	Ostatní subjekty	56
4.5	Územní působnost	57
5.	Prameny evropského práva a jejich přijímání	59
5.1	Typologie a hierarchie	59
5.2	Primární právo	60
5.2.1	Druhy a vývoj	60
5.2.2	Proces přijímání a revize primárního práva	60
5.3	Nepsané prameny práva	63

5.3.1	Obecné zásady právní	63
5.3.2	Základní lidská práva	66
5.3.3	Strukturální principy fungování EU	71
5.4	Vnější smlouvy	75
5.4.1	Vnější smlouvy uzavřené Společenstvím	76
5.4.2	Vnější smlouvy uzavírané EU	77
5.5	Sekundární právo	77
5.5.1	Komunitární sekundární akty	77
5.5.2	Proces přijímání a revize komunitárního sekundárního práva	82
5.5.3	Prováděcí sekundární právo	85
5.5.4	Harmonizace právních řádů členských států EU	87
5.5.5	Sekundární právní akty II. a III. pilíře	91
5.6	Terciární právo	93
5.7	Platnost, závaznost a účinnost pramenů evropského práva	94
5.7.1	Platnost	94
5.7.2	Závaznost	95
5.7.3	Účinnost	96
5.8	Formální náležitosti právních aktů	96
5.8.1	Označení	96
5.8.2	Odůvodnění a odkazy	97
5.8.3	Uveřejnění, oznámení	98
6.	Aplikace evropského práva	100
6.1	Přímá aplikace orgány EU	100
6.1.1	Normativní aplikace	100
6.1.2	Operativní a kontrolní aplikace	100
6.1.3	Sankce	100
6.2	Delegace aplikace evropského práva na členské státy	101
6.2.1	Normativní aplikace	101
6.2.2	Operativní a kontrolní aplikace	102
6.2.3	Sankce	102
6.3	Zásady aplikace komunitárního práva vůči právu členských států	103
6.3.1	Přímá použitelnost komunitárního práva v členských státech	104
6.3.2	Přednost – komunitární monismus	108
6.3.3	Nepřímý účinek	113
6.3.4	Odpovědnost členského státu za škodu způsobenou jednotlivci porušením komunitárního práva	114
6.4	Výklad komunitárního práva	115
7.	Soudní kontrola	117
7.1	Evropský soudní dvůr	117
7.1.1	Složení	117

7.1.2	Fungování a metody práce	118
7.1.3	Úloha a pravomoci	118
7.2	Soud prvního stupně (SPS)	119
7.2.1	Organizace a fungování	119
7.2.2	Příslušnost	120
7.3	Specializované senáty	120
7.4	Některé procesní instituty	120
7.5	Druhy řízení před Soudy	122
7.5.1	Spory	122
7.5.2	Nesporná řízení	123
7.6	Žaloba na porušení Smlouvy (čl. 226–228 SES; čl. 141 SESAE)	123
7.6.1	Předsoudní fáze	124
7.6.2	Soudní fáze	124
7.6.3	Znaky porušení Smlouvy	124
7.6.4	Účinky rozhodnutí o porušení	125
7.7	Žaloba na neplatnost (čl. 230 SES, čl. 145 SESAE a čl. 35/6 SEU)	126
7.7.1	Podmínky přípustnosti	126
7.7.2	Důvody neplatnosti	128
7.7.3	Účinky rozhodnutí o neplatnosti	129
7.7.4	Námítka protiprávnosti	130
7.8	Žaloba na nečinnost (čl. 232 SES a čl. 148 SESAE)	130
7.8.1	Přípustnost	130
7.8.2	Řízení	131
7.9	Žaloba o náhradu škody (čl. 235, 288 SES a čl. 151 SESAE)	131
7.9.1	Podmínky přípustnosti	132
7.9.2	Podmínky odpovědnosti	132
7.9.3	Řízení o náhradu škody	134
7.10	Zaměstnanecké věci (čl. 236 SES a čl. 152 SESAE)	134
7.11	Rozhodčí řízení (čl. 238, 239 SES a čl. 153–4 SESAE)	134
7.12	Řízení o předběžných otázkách	134
7.12.1	Předmět předběžné otázky	135
7.12.2	Přípustnost předběžné otázky	136
7.12.3	Aktivní legitimace: pojem soudu členského státu	136
7.12.4	Možnost položit předběžnou otázku	137
7.12.5	Povinnost předložit předběžnou otázku	138
7.12.6	Řízení	139
7.12.7	Účinek rozhodnutí	140
7.12.8	Časová působnost rozhodnutí	141
7.12.9	Zvláštní režimy předběžné otázky	141
7.13	Řízení o posudku	142
7.14	Vztahy mezi jednotlivými řízeními	142
7.14.1	Autonomie jednotlivých druhů řízení	143
7.14.2	Překryv právních prostředků	144

II. Zvláštní část. Hmotné právo	147
8. Základy vnitřního trhu	149
8.1 Druhy regionální ekonomické integrace obecně	149
8.2 Metody integrace ES/EU a historie jejich používání	150
8.3 Základní vztahy společných svobod a politik	151
8.4 Obrácená diskriminace	152
9. Volný pohyb zboží	155
9.1 Historie pohybu zboží v celní unii ES	155
9.2 Věcná působnost: pojem zboží	156
9.3 Územní působnost volného pohybu zboží	157
9.4 Zboží ve volném oběhu	157
9.5 Fiskální překážky	159
9.5.1 Opatření s rovnocenným účinkem cłům	159
9.5.2 Zákaz vnitřního diskriminačního zdanění	160
9.6 Kvantitativní překážky	160
9.6.1 Opatření s účinkem kvantitativním omezením – ORUKO	160
9.6.2 Výjimky ze zákazu kvantitativních překážek	163
9.7 Nový přístup v oblasti technické harmonizace	167
9.7.1 Normalizace	167
9.7.2 Certifikace	168
9.7.3 Komunitární prevence proti technickým překážkám obchodu	168
10. Volný pohyb osob	171
10.1 Osobní působnost: beneficianti	172
10.2 Věcná působnost: obsah práva volného pohybu a pobytu	173
10.3 Výjimky ze zákazu omezování volného pohybu osob	176
10.3.1 Výjimky primárního práva: veřejný pořádek, veřejná bezpečnost a ochrana zdraví	176
10.3.2 Kategorie požadavky	179
10.3.3 Dočasná omezení přístupových smluv	180
10.3.4 Výluky – omezení věcné působnosti	180
10.4 Kolize volného pohybu osob za ekonomickým účelem s jinými svobodami vnitřního trhu	181
11. Volný pohyb pracovníků	184
11.1 Osobní působnost: beneficianti	185
11.1.1 Rodinní příslušníci	186
11.2 Specifická práva pracovníka na volný pohyb a pobyt	186
11.2.1 Zákaz omezení přístupu k zaměstnání	187
11.2.2 Nediskriminace v zaměstnání	188
11.3 Sociální politika	189
11.3.1 Sociální zabezpečení	189
11.3.2 Pracovní právo	190
11.3.3 Sociální podmínky rodinných příslušníků	192

12. Svoboda usazování	194
12.1 Věcná působnost: pojem a obsah práva usazování	195
12.2 Výjimky z práva usazování	195
12.3 Osobní působnost: beneficianti	196
12.3.1 Fyzické osoby	196
12.3.2 Právnícké osoby	197
12.4 Překážky svobodě usazování a jejich odstraňování	198
12.4.1 Diskriminační podmínky usazování	198
12.4.2 Nediskriminační omezení usazování	199
12.4.3 Usazování právníckých osob	202
13. Volný pohyb služeb	208
13.1 Věcná působnost: pojem služby	209
13.2 Osobní působnost: beneficianti	210
13.3 Překážky na evropském trhu služeb a jejich odstraňování	211
13.4 Výjimky ze zákazu omezování volného pohybu služeb	211
13.5 Obsah směrnice 2006/123	212
14. Evropský finanční prostor: Volný pohyb kapitálu a finančních služeb a jednotná měna	218
14.1 Volný pohyb kapitálu	218
14.1.1 Zásada	218
14.1.2 Výjimky	218
14.2 Hospodářská a měnová unie (HMU)	220
14.2.1 Koordinace hospodářských politik členských států	220
14.2.2 Sjednocení měnové politiky	221
14.2.3 Instituce HMU	223
14.3 Liberalizace finančních služeb	224
15. Soutěžní politika	226
15.1 Význam, cíle a součásti soutěžní politiky	226
15.2 Základní pojmy: podnik a relevantní trh	227
15.2.1 Podnik	227
15.2.2 Relevantní trh	228
15.3 Zákaz dohod narušujících soutěž	229
15.3.1 Forma dohody	230
15.3.2 Citelné omezení soutěže	231
15.3.3 Lokalizace protisoutěžní dohody na vnitřním trhu	232
15.3.4 Dopad na obchod mezi členskými státy (tzv. mezistátní klauzule)	232
15.3.5 Výjimky ze zákazu	233
15.4 Dominantní postavení a jeho zneužití	234
15.4.1 Dominantní postavení	234
15.4.2 Zneužití dominantního postavení	235
15.5 Aplikace čl. 81 a 82 SES	236
15.5.1 Principy aplikace	236

15.5.2	Vztah Komise a národních soutěžních orgánů	236
15.5.3	Procesní aspekty	238
15.6	Spojování podniků	240
15.6.1	Pojem spojování podniků	240
15.6.2	Pravomoc Komise	241
15.6.3	Dovolenost spojování podniků	242
15.6.4	Procesní pravidla	242
15.7	Soutěžní pravidla pro členské státy	243
15.7.1	Povinnost členských států neohrožovat legislativou soutěž mezi podniky	243
15.8	Státní monopoly, veřejné podniky a pravidla soutěže	244
15.8.1	Státní monopoly obchodní povahy	244
15.8.2	Podniky s veřejným vlivem	245
15.9	Veřejné podpory	249
15.9.1	Pojem podpory neslučitelné se společným trhem	249
15.9.2	Dopad na soutěž a obchod mezi členskými státy (mezistátní klauzule)	250
15.9.3	Výjimky z obecné zásady neslučitelnosti	250
15.9.4	Aplikační praxe	251
15.9.5	Komunitární přezkum podpor	252
15.9.6	Sankce: refundace podpor	253
15.10	Veřejné zakázky	254
16.	Prostor svobody, bezpečnosti a práva	257
16.1	Vízová, azylová, přistěhovalecká aj. politika	257
16.2	Soudní spolupráce v občanskoprávních věcech s přeshraničním prvkem	259
16.3	Policejní a justiční spolupráce ve věcech trestních	261
16.3.1	Předmět a nástroje PJSVT	261
16.3.2	Institucionální aspekty	262
17.	Komunitární vnitřní politiky – přehled	263
18.	Společné vnější politiky	266
18.1	Společná obchodní politika	266
18.2	Rozvojová politika	266
18.3	Humanitární pomoc	266
18.4	Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi	267
18.5	Přidružení	267
18.6	Rozšiřování	268
18.7	Společná zahraniční a bezpečnostní politika (II. pilíř)	268
	Seznam literatury	271
	Věcný rejstřík	273